

גליון 549
שנה י"ב תשפ"ג

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

סיפורי חז"ל

וישב במדבר פארן ותקח לו אמו אשה מארץ מצרים (כ"א ב"א)

לאחר שלוש שנים (שגירשו), הלך אברהם לראות את ישמעאל בנו, ונשבע לשרה שלא ירד מעל הגמל במקום שישמעאל שרוי שם. והגיע לשם בחצי היום, ומצא שם את אשתו של ישמעאל, אמר לה היכן הוא ישמעאל? אמרה לו הוא הלך להביא פירות ותמרים מן המדבר, אמר לה תני לי מעט לחם ומעט מים, כי עייפה נפשי מדרך המדבר, ואמרה לו אין לחם ואין מים, אמר לה, כשיבוא ישמעאל תגידי לו שבא זקן מארץ כנען לראותך, ואמר שסף הבית אינו טוב. כשבא ישמעאל הגידה לו אשתו את הדבר הזה, שילחה וגירשה. שלחה אמו ולקחה לו אשה מבית אביה ושמה פטמה. לאחר שלוש שנים הלך שוב אברהם לראות את ישמעאל בנו, ונשבע לשרה כפעם הראשונה שאינו יורד מעל הגמל במקום שישמעאל שרוי שם. הגיע לשם בחצי היום, ומצא שם אשתו של ישמעאל, אמר לה היכן הוא ישמעאל? אמרה לו הלך הוא ואמו לרעות את הגמלים במדבר. אמר לה תני לי מעט לחם ומעט מים, כי עייפה נפשי מדרך. הוציאה ונתנה לו. עמד אברהם והיה מתפלל לפני הקדוש ברוך הוא על בנו ונתמלא ביתו של ישמעאל מכל טוב ממון הברכות. כשבא ישמעאל הגידה לו אשתו את הדבר הזה ידע ישמעאל שעד עכשיו רחמי אביו עליו. (פרקי דר"א ל')

פרשת השבוע

ויאמר אל נא תעבור מעל עבדך (י"ח - ג')

אמחז"ל (שבת קכ"ז) מכאן שגדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה. מסופר על הרה"ק רבי חיים מבריסק זיע"א, שאורח הגיע לביתו, וסבור היה רבי חיים כי האיש הינו תלמיד חכם, וכראוי לאורח נכבד שכזה קיבל את פניו בסבר פנים יפות, האכילו והשקהו במיטב המאכלים והמשקאות, ואף הציע לו מיטה במו ידיו. בבוקר נעלם האיש ועד מהרה התברר כי יחד עמו נעלמו מן הבית חפצי ערך רבים, אין זאת אלא שאותו אורח היה נוכל צבוע שהעמיד פני תלמיד חכם. משראו כך בני הבית, התלוננו באזני רבי חיים, כיצד העזת להכניס הביתה אדם בלתי הגון שכמוהו, היתכן לארח בבית כל אדם מבלי לתהות על קנקנו, ולבדוק אם ישר הוא או שמא אדם רע מעללים? השיב רבי חיים למתלוננים, כשרצה הקדוש ברוך הוא לזכות את אברהם אבינו במצות הכנסת אורחים, שלח אליו מלאכים שנראו כערבים המשתחווים לעפר רגליהם. ומדוע נשלחו המלאכים דווקא בצורת עובדי עבודה זרה מוזהמים? אלא חפץ הקדוש ברוך הוא להורות בכך הלכה

לורעו של אברהם אבינו ע"ה, שכאשר עומדת בפני יהודי מצות הכנסת אורחים, אל לו לחקור ולדרוש ולתהות, מיהו האורח ולשקול אם אין מן הראוי להכניסו הביתה, אלא ביתו של אדם מישראל צריך להיות פתוח לכל יהודי.

ותצחק שרה (י"ח - י"ב)

מסופר על הרה"ק רבי רפאל מבראשד זיע"א, שכאשר הודמן פעם לעיר ששם היתה גרה בתו של הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זיע"א, שלא זכתה לבנים. ניגשה אליו וביקשה שיברכה בוש"ק. השיב לה רבי רפאל, השמחה היא סגולה לבנים. כשסיפרה את הדבר לאביה הצדיק, אמר לה, דבר זה למד רבי רפאל מן התורה, מן הנביאים ומן הכתובים. בתורה נאמר 'ותצחק שרה' ולאחר מכן נולד יצחק. בנביאים נאמר 'רני עקרה' וכו', ובכתובים נאמר 'אם הבנים שמחה'. אם כך, הגיבה הבת תמוה הדבר, אם שרה צחקה לשם הסגולה שבדבר מדוע התרעם עליה הקדוש ברוך הוא בשל כך? השיב רבי שמואל, לסגולה צריכים רק כאשר צדיק מבטיח דבר מה, אך כשהקדוש ברוך הוא בכבודו ובעצמו מבטיח, כשם שהבטיח לשרה, אז כבר אין צורך בסגולות, ולכן התרעם עליה הקדוש ברוך הוא.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 5:20 ת"א: 5:21 ר"ת: 5:55

פרשת וירא

זמני כניסת השבת
ירושלים: 4:07 ת"א: 4:21

זכות גדולה של הכנסת אורחים והאכלת עני רעב

אינה מזדמנת בכל יום

סיפור זה התרחש לפני יותר משמונה מאות מאות שנה. שבת המלכה עומדת לפרוס כנפיה על פני העיירה כולה, תכונה רבתי מורגשת באוויר. ריח תבשילים ערבים נודף מכל עבר. ילדים וילדות לבושים בבגדי השבת נקיים ללא רבב, מצפים לשעה שבה יצעדו לקבלת שבת בבית הכנסת. ברוב הבתים כבר שולחנות ערוכים במפות צחורות כשעליהן חלות ויין לקידוש, נרות השבת ממתינים לזמן שיגיע ואשת החיל תדליקם ותשא תפילה על משפחתה, אי אלו אחרונים נראו חוזרים מבית המרחץ, ולכבודה של השבת כמעט הכל ערוך ומוכן. כולם עסוקים ומתרוצצים לסיים את ההכנות האחרונות.

אך איש לא שם את ליבו להלך העני שהגיע זה עתה מדרך רחוקה. תשוש ורעב. כבר כמה ימים לא בא מזון של ממש אל פיו. מראהו ובגדיו העלובים מסתירים את פנימיות גדולתו הרוחנית ואישיותו המיוחדת, ואף הוא אינו מגלה את זהותו שלא לצורך.

בטוח בה, שיזמין לו מקום לשבות בו, פנה לבית הכנסת והחל באמירת 'שניים מקרא ואחד תרגום', בקול נעים וערב, עד לזמן בו יתחיל המניין המקומי בקבלת השבת וערבית. לאחר התפילה נותר האורח על מקומו סמוך ובטוח בישועת ה', וכשאת אט החל מתרוקן בית הכנסת פנה אליו יהודי זקן ואמר: "שלום עליכם, רבי יהודי. היכן תאכל?" ענה ההלך שעדיין לא מצא מקום אירוח ואינו יודע. "אם כן, בוא עמי", הזמינו הזקן. "אמנם המזון בביתנו דל ופשוט, אך בשמחה נתחלק עמך במה שיש לנו".

האורח התלווה אל הזקן, ועד מהרה הגיעו לבית קטן ודל, המואר באור נרות השבת ובחמימות של יהודים טובי לב. בעלת הבית הגישה לפנייהם "ממייטב" הדברים שיכלה להגיש ושהיו בבית. ניכר היה בה שהשתדלה לכבד את השבת ואת האורח בכל מאודה, אולם הסעודה הייתה רחוקה מלהשביע, ובמיוחד את רעבונו של האורח, שכן הצמצום והעוני הרב זעקו מכל פינה בבית.

פנה האורח אל בעל הבית בנימוס בבקשה לקבל עוד מנה. בשומעה זאת נלחצה האישה ולחשה אל בעלה במבוכה: "לא יישאר לנו מזון לסעודת היום!". הבעל השיב לה בלחש: "אל תמנעי מלמלא את בקשתו. זכות גדולה של הכנסת אורחים והאכלת עני רעב אינה מזדמנת בכל יום".

כאשר סיים האורח לאכול את המנה הזעירה הנוספת, שלא הייתה אלא נתח קטן ועלוב, התנצל על רעבונו הגדול וביקש, אם אפשר, עוד מנה. הפעם השיבה האישה: "אם אגיש לך עתה את שארית הסעודה שנתר למחר, לא ייוותר מאומה לסעודת יום השבת. האם ניאליץ מחר לצום חלילה בעיצומה של השבת?!" האורח שמע את דבריה שנאמרו בצער וכאב ואמר: "בכל זאת, מבקש אני גם את המנה של מחר. ובאשר למחר, אל תדאגי, ה' יזמן לפניכם את כל הדרוש כדי לקיים את סעודת השבת כהלכתה ובהרחבה", וחיוקה בדברי חז"ל: "כל שיש לו פת בסלו ואומר מה אוכל למחר אינו אלא מקטני אמנה", סמכי על השם יתברך ומובטח לך כי לא יחסר לך כל גם למחר".

הפנתה האישה מבט תוהה אל בעלה. כיצד עליה לקבל את דברי האורח המוזר? לעומתה, בעלה לא נראה מודאג. אלא, נראה היה שגם הוא שם בה' את מבטחו וסמך על דברי האורח. אם כן, הרהרה בליבה, עליה לקיים את המצווה בשמחה. תיכף ניגשה לעבר המטבח והגישה לאורח את כל מה שנשאר.

למחרת קמה האישה עייפה, אחרי לילה של נודדי שינה. הדאגה מה יאכלו לסעודת שבת לא הרפתה ממנה. בעלה פנה ללכת לבית הכנסת והיא לקחה את הסיידור ועד מהרה שקעה בתפילה.

בבית הכנסת המולה רבה. שמועה עברה מפה לאזון על הלך עני בלתי מוכר שהגיע לעיירה, והוא מבקש לדרוש לפני קריאת התורה. מי יודע אם אכן תלמיד-חכם הוא, ושמא ינצל את ההזדמנות לדברי הדיוטות? הפנו הגבאים את בקשת האורח אל הרב, וקיבלו את הסכמת הרב, לאחר שהתנה עם האורח, כי אם לא ישמיע דברי חכמה, יאלץ לרדת מיד מן הבימה.

כשהגיעה העת, עלה הזר אל הבימה. חיוכים לעגניים עוד נראו בקצה פיהם של כמה מהמתפללים, אך מיד כשפתח האיש בדבריו, השתררה במקום אווירה של תדהמה והפתעה. האורח הרצה את דבריו בשטף, בהסברים נפלאים, מתובלים בסיפורים ובמדרשי חז"ל. ביאר שורה של סוגיות בפרשת השבוע, וחידש עליהם חידושים נפלאים שאזון לא שמעה כמותם.

מיד בסיימו את דרשתו הנפלאה, עטו עליו כל נכבדי ועשירי הקהילה והפצירו בו לסעוד על שולחנם את סעודת השבת. במיוחד גברה ההתרגשות, כאשר הרב ציווה על האורח להזדהות בשמו. מתח רב שרר בקהל עת התמהמה האורח מלהזדהות, אך בקשתו התקיפה של הרב, אילצה אותו לגלות את שמו כי הוא אינו אחר מאשר רבי אברהם אבן עזרא, שכבר נודע שמו ונתפרסם בעולם.

משל ונמשל

בעולם האמיתי, אין גבול לשוויה של כל מצווה

משל לאדם מחוסר פרנסה שניסה את מזלו עשרות פעמים, שלח את ידו במקצועות שונים, והגיע למסקנה כי מיצה את כל האפשרויות שמקום מגוריו יכול להציע לו. "ביש-מול" הפך להיות שמו השני, ותקווה אינה מפציעה באופק הקרוב. הוא לווה כספים מאנשים טובים שהיו מוכנים לסכן את כספם ולעזור לו, נפרד ממשפחתו ומידידי המועטים, ויצא לדרך ארוכה לזמן בלתי ידוע. ההצלחה האירה לו פנים במקום שאליו הגיע. הוא נכנס לעסקי בשר ודגים, תחילה כשוליית קצבים, ומאוחר יותר בחנות משלו. האיש הלך והתעשר, העסק שיגשג ופרח, וסכומי כסף נאים נכנסו לקופת החסכוניות שלו. שנים חלפו, הגעגועים אל משפחתו החלו מציקים לו, המחשבות אודות העוני שבו הם חיים, הקשו עליו גם הן. הגיע הזמן לשוב הביתה. חיסל האיש את עסקיו, והחל מתכנן את דרכו חזרה. את הכסף שצבר במשך השנים לא היה טעם לקחת עמו, לא היו אלו מטבעות עוברים לסוחר במדינתו. עליו לרכוש בכסף סחורה שיוכל לקחת עמו לארצו ולפדות אותה שם בכסף, בתקווה להרוויח עליה טכום יפה. בבשר ודגים הוא מתמצא היטב. השנים בהן עשה בעסק הבשר השכילו אותו בנושא. שם הוא ישקיע את כספו. אלפי ארגוני בשר ודגים נרכשו, עשרות פועלים עמלו להוריד את כל התכולה למחסניה של ספינת ענק שנשכרה במיוחד למטרה זו. מלווה בסחורה היקרה שבה הושקע כל כספו, יצא האיש לדרך, מצפה בהתרגשות למפגש עם אשתו וילדיו, נהנה לחשוב על שמחתם האדירה כשיראו שלא לשווא התרחק מהם, ששווה היה המאמץ, והריחוק רב השנים הביא עמו עושר מופלא. הם חיכו לו בנמל, עמדו שם לבושים בלויי סחבות, גופם רוה ופניהם חיוורות, מחכים לראות מה הביא להם, האם השתנה מולו? האם היו כדאיים ימי הניתוק הארוכים? העיירה הקטנה הייתה נרגשת. השמועות אודות "ביש המול" ששב כאיש עשיר עשו להן כנפיים. כולם ביקשו להיות שותפים לשמחה והתגייסו לעזור בפריקת הסחורה. המחסנים נפתחו, הארגונים האטומים הועלו אל החוף ונפתחו בידיים להוטות של ההמון המתגודד. הסרחון היה נורא. והבויין היה גדול הרבה יותר. אבל חפוי ראש נכנס האיש לביתו, נשכב על מיטתו במטרה להשכיח את צרותיו, נרדם בעייפות מתוך תקווה שכשיקום יתברר לו הכל כחלום רע. בעודו ישן לקחה אשתו את בגדי בעלה המאובקים לנקות אותם ולהסיר את הכתמים שדבקו בהם בדרך. מבחינתה לא השתנה דבר, מלבד הבושה הגדולה שליוותה אותה כעת. ואז הבחינה בכפתורים התפורים על בגדו. היו אלו כפתורי זהב משובצים באבני חן ועירות, שנצצו מול קרני השמש באלפי נקודות אור. תלשה אחד מהם, ורצה במהירות אל הצורף המקומי. היא שבה לאחר שעה קלה, מעירה את בעלה מתרדמתו העמוקה: "נושענו! התעשרנו!" קראה בקול, מחויקה בידה את כפתור הזהב, הצורף טוען שמדובר באבנים יקרות ביותר. האיש התעלף. כשהתעורר מירר בכפי: "המקום שממנו באתי מלא באבנים אלו. מושלכות הן בחוצות כאילו היו אבני חצץ, במקרה קניתי מעיל ששובצים בכפתוריו כמה מאלו. אילו רק ידעתי?"

והנמשל: כאן בעולמנו מתגלגלות המצוות, ויש רק צורך להרימן. שם, בעולם האמיתי, אין גבול לשוויה של כל מצווה, לערכו של כל מעשה טוב.

(בשם ה"חפץ חיים הקדוש זיע"א)

רבי אברהם הודה לכל הנכבדים שהזמינו אותו לסעוד בביתם אך נאלץ לדחותם, ואת דבריו נימק ואמר: "כבר זכה מארחי במצוות הכנסת אורחים, כאשר קיים אותה עוד אמש לשם מצווה, אף על פי שלא הכיר אותי. מעדיף אני גם עתה לסעוד בביתו".

בחלון הבית עמדה אשת הזקן, ובעיניים כלות מצפה לשובו של בעלה מבית הכנסת עם הישועה המובטחת. לפתע פתאום, היא רואה מחוזה אשר לא יאמן... בעלה, פניו נוהרות מאושר, צועד בראש עם האורח, וכל בני העיירה מלווים אותם. אחריהם צועדות נשים רבות, ששמעו של האורח החשוב הגיע לאוזניהן, ובידי כל אחת ואחת סירים ומגשים עמוסים מלאי כל טוב מעשי ידיהן לכבודה של השבת. כולן רוצות לקחת חלק בזכות הגדולה ולהשתתף בסעודת הצדיק.

עוד בטרם נכנסו, הבית כבר היה מלא כל טוב, בשר ודגים וכל מטעמים, בשפע רב, ודי היה בהם לסעודות השבת, והותר לכל השבוע. מיד בהיכנסם לבית אמר הזקן לאשתו: "ראי נא איזו זכות נפלה בחלקנו. מכל יהודי העיירה דווקא אנחנו זכינו לארח את רבי אברהם אבן עזרא". למשמע הדברים נרעדה האישה. מצד אחד שמחה על הזכות הגדולה שנפלה בחלקם, אך מיד נזכרה בסעודת אמש. "הלוא אני היססתי למלא את בקשתו, האם יסלח לי איש צדיק וגדול זה?!", הרהרה בליבה.

קודם שהתחילה הסעודה פנה רבי אברהם אל האישה ואמר: "רואה את, לא הייתה לי ברירה אלא לגלות את זהותי כדי לקיים את אשר הבטחתי. הבנתי היטב את דאגתך, ומראש לא הייתה לי שום הקפדה עליך חלילה. להיפך, זכיתם לקיים את מצוות הכנסת אורחים כהלכה ולעמוד בניסיון", עוד הוסיף לברך והבטיח: "ויהי רצון שמעתה לא תדעו עוד עוני ומחסור, וביתכם יהא מלא כל טוב".

גדולה הכנסת אורחים יותר מהקבלת פני השכינה

צִין אדם לחברו

אל תשכח לעזור בבית

אברך בן תורה נכנס אצל הרה"ק בעל ה"קהילות יעקב" זיע"א הסטייפלר, לקבל הדרכה בלימוד. משסיים קם ללכת לדרכו, והגאון קורא אחריו לחזור והעיר לו: "אל תשכח לעזור בבית" הנך בן תורה מתמיד, גם בני הבית דורשים תשומת לב, כשתחזור הביתה, שאל את זוגתך אם עזרתך דרושה בדבר מה? טען האברך: אשתי הינה יראת שמים ובכל ליבה חפצה היא שאקדיש כל זמני לתורה, השיב הצדיק: "זוהי מצוה שלה, מצוה שלך היא לעזור לה ככל שתוכל".

בני ישראל כולם אחד

מסופר: פעם נשאל הרה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זיע"א, האיך אפשר לאהוב את חברי אף שאינו הולך בדרך הישר? והשיב הצדיק, כמו שאבר אחר באדם שלא יהיה טוב ויעשה שלא כרצונו, האם יכה את האבר הזה? כן בני ישראל כולם אחד ולכן נצרך לאהוב את כל איש ועי"ז יחזיר אותו למוטב.

מסופר על הרה"ק רבי משה מקוברין זיע"א שאמר: "יום אשר אינני עושה בו טובה ליהודי, אינו נחשב בעיני ליום".

להוכיח ללא כעס או טינה

הרה"ק רבי אליהו לאפיאן סיפר פעם, שמעולם הוא לא יסר את בנו או אנשים אחרים תיכף כשראה אותם בקלקלתם, כי חשש שמא יוכיח אותם מתוך כעס. הוא היה מחכה עד שיהיה בטוח כי אין לו בלבו על החוטא שום כעס ורוגז, ורק

או היה מוכיחו. פעם קרה שאחד מילדיו עשה עוולה גדולה, הוא חיכה שבועיים עד שהרגיש בעצמו שלא נשאר בלבו אפילו שמץ כעס, ורק אז ייסר אותו.

ישרו של יהודי שגרם לקידוש השם גדול

מסופר על יהודי מהעיר סלונים, שקנה מאציל בעל אחווה עשרים ושמונה ככרות דבש במחיר חמש רובל לכל ככר. בבוא הסוחר הביתה הוא שקל את הדבש, ומצא שמשקלו שלושים ככר, הוא נסע בחזרה אל האציל, גילה לו את הטעות והושיט לו את יתרת הכסף בסך עשרה רובל. האציל הגוי השתומם מיושרו של היהודי ואמר: עתה הנני רואה בעליל כי אך לשוא יבקשו שונאי היהודים תואנות ועלילות רשע עליכם, לבזותכם ולהשמיצכם שאך מרמה ועושק אתם אוהבים, המשיך האציל וחקר את היהודי על מצבו הכלכלי, היהודי סיפר לו כי מצבו במעמד הבינוני והוא שמח בחלקו, על אף שאין לו דירה משלו, כשמוע האציל את דבריו פנה ואמר לו, אם כן איפוא, בנה לך בית ואני אצוה לכרות למענך עצים מהיער שלי, תקים לך על חשבוני בנין גדול שלא תאלץ לנוע מדי שנה בשנה להחליף דירה בשכירות, ועתה, סיים האציל, את עשרה הרובל שהשבת לי הנני מחזיר לך במתנה גמורה לאות על יושרך, והיום אציג אותך לאות ולמופת בפני ידידי בעלי האחוות אשר יבואו אל ביתי, למען יאמינו כי היהודים אנשים כנים וישרים המה ולא יוסיפו להאמין לשקרים המופיעים בכתיבי העת.

חילולא דצדקיא

שבת קודש י"ח מרחשון

הרה"ק רבי יחזקאל הכהן מראדומסק ב"ר אברהם ישכר דוב (כנסת יחזקאל-תרע"א) יום ראשון י"ט מרחשון

הרה"ק רבי שמשון העלר מאויראן ב"ר משולם פייבוש מובאריו (תר"ח) הרה"ק רבי אהרן אלימלך שניאור זלמן טווערסקי מקרונא ב"ר מרדכי דב מהורניסטייפול (תרפ"ד)

יום שני כ' מרחשון

הרה"ק רבי שלום מקאמינקא ב"ר יעקב יוסף (תר"ב) רבי גדליהו מואלקווא ב"ר בנימין זאב וואלף (תקל"ז)

יום שלישי כ"א מרחשון

הרה"ק רבי אברהם אולאי ב"ר מרדכי (חסד לאברהם - ת"ד)

יום רביעי כ"ב מרחשון

הרה"ק רבי דוד שלמה אב"ד סיראקא (ערבי נחל) ב"ר ירחמיאל (תקע"ה) הרה"ק רבי עזריאל מלובלין ב"ר דוב (ראש הברזל - תקע"ט) הרה"ק רבי ישכר דוב מבעלזא ב"ר יהושע (תרפ"ז)

יום חמישי כ"ג מרחשון

הרה"ק רבי גדליה ב"ר בנימין זאב מואלקווא (תלמיד המגיד - אבי בעל אורח לחיים - תקל"ז)

הרה"ק רבי יוסף סג"ל מקאסאני ב"ר צבי (תרע"ב)

יום שישי כ"ד מרחשון

הרה"ק רבי גדליה משה מווייהעל ב"ר שלמה (תש"י)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמנן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אודך" רמזים וסיפורים על המצוות.

דיני ברכת ברקים ורעמים (ב')

אם בירך על הברק ונתכווין לפטור הרעם הבא אחריו, יצא בדיעבד. (משנה ברורה סימן רכ"ז ס"ק ה')

ב) ראה ברק והתחיל לברך עליו עושה מעשה בראשית, ובאמצע הברכה שמע קול רעם, יסיים ברכת עושה מעשה בראשית, ויברך בנפרד על הרעם, שכוחו וגבורתו מלא עולם, אם הוא תוך כדי דיבור לשמיעת הרעם. (ברכת הבית, שער ל', סעיף ד')

ג) אותן ברקים שהם באים בלא רעם כלל, אלא רק מחמת החום, אין מברכין עליהם. (מ"ב שם ס"ק ג')

ד) ברכות אלו זמנם תוך כדי דיבור לראיית הברק, או לשמיעת הרעם, [והוא שיעור זמן שיכול לומר בו "שלום עליך רבי", וזהו 2-3 שניות], ולאחר שעבר זמן זה, לא יברך, אלא ימתין שיראה ברק, או ישמע רעם עוד הפעם. (שם ס"ק י"ב)

בחסות דפוס פוסטר

דפוס אישי מקצועי

08-8422112-08 ההגנה 54 רחובות

P6422112@gmail.com

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-7144471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

בחסות "דודי קאר"

הסוכן החרדי שלך להשכרת ומכירת רכב בכל הארץ 052-7655-222